

POSUDEK

na bakalářskou práci Psychologie života v extrémních podmínkách koncentračního tábora

studentky HTF, obor Psychosociální studia

Veroniky Mozíkové

Název stávající práce „Psychologie života v extrémních podmínkách koncentračního tábora“ je v podstatě jedinou větou, kterou se dá číst s akademickým klidem, vybízejícím k tzv. nezúčastněné „vědecké objektivitě“ – která, pokud vůbec existuje, tak leda v bestiálních pokusech Mengele.. A v závěru autor sama zhrnuje význam a smysl svého úsilí: „Pojem koncentrační tábor – tento pojem by neměl být nikdy zapomenut – je to symbol utrpení, lhostejnosti, masového zabíjení, rozdělování rodin, pokusů na dětech i dospělých. Ti, co stále žijí, vědí, co tento pojem všechno skrývá, my bychom měli alespoň stále zachovávat na paměti, že lidé, ano lidé, byli schopni tohoto zverstva. Byli to nejen vojáci, ale i sousedé a hlavně lékaři, kteří dělali selekce a ne jeden experiment“. Ano, zvláště v dnešní tzv. „postmoderní době“, která se libuje v různých zrcadlových záměnách „diskurzů“, „narrativů, pachatelů s obětí, relativizaci věci absolutních – jeden z důkazů je právě zpochybňování existenci vyhlazovacích táborů v poslední době.

Autor/prostudovala téměř veškerou dostupnou literaturu v češtině, podnikla několik cest přímo do míst bývalých koncentračních táborů; pokud vím, mluvila i s přeživšími vězni; 45 příloh dokumentují text.

Autor nejenom velice podrobně líčí a popisuje veškeré kruhy „Dantového pekla“, kterým procházeli nejenom všichni – ale právě každý, navzdory d'ábelské depersonalizace, záměrně zaměňující jméno za číslo (psychologický velmi účinný prostředek, jak navždy zbavit člověka důstojnosti a následně vůli žít) – vězeň. Práce má také hlubší rozměr: otázka podstaty zla a lidské přirozenosti, jejich hranic; smyslů života (zde autor se opírá o mimořádné svědectví V.Frankla); dále se zmiňuje o destruktivním vlivu ideologie, absolutně deformující reality, o nenávisti, vše unifikující a o lásce, která právě tím, že dokáže navzdory všemu vidět neopakovatelnou lidskou tvář a osud se za ni skrývající, dělat zázraky. I v pekle.

Je to – zcela akademický – podaný příběh o naší spoluzodpovědnosti a spolupráci se zlem (tady by jistě stála za zmínku role samotných židovských obcí, včetně rabínů, v sestavování seznamů - zřejmě, to byly oni, kdo prováděli „první selekci“ svých vlastních členů).. A také o tom – jak napsala Ruth ELIAS, kterou hodně cituje autor, že „...lidská nátura bude pořád stejná. Nikdo se z dějin nic nenaučí“. Tak, jak ještě v XIX století psal ruský filozof Gercen, a pak ho citoval před II světovou válkou vynikající ruský filozof a teolog Florovský (oba to psali v azylu) : „Dějiny nikam nejdou“.

Proto je užitečně o nich psát.

Práci doporučuji k obhajobě, hodnotím ji jako výbornou.

V Praze dne 27.8.2008

PhDr. Marina Luptáková

